

AQUARIUM

Aquarium
Nathan Vecht

een zwarte komedie

De Harmonie, Amsterdam

plaats

een stad in het Westen

tijd

de nabije toekomst

personages

BIRGIT

WALTER, partner van Birgit

DORIS

RUDI, partner van Doris

Scene 1

KEUKEN. MIDDAG.

Een modern en sober kookeiland. Een in de wand gemonteerd touchscreen, waarmee je de buitendeur kan openen. Een filterkoffiezetapparaat. Een aantal verhuisdozen. Verder niets. Vanuit de keuken zijn er drie plekken waar je op/af kan gaan: richting buiten, richting werkkamer, richting wc.

BIRGIT, een vrouw van eind veertig, goed geconserveerd, stijlvol gekleed, zet koffie.

WALTER op, vanuit werkkamer. Een man van in de dertig – of tenminste tien jaar jonger dan Birgit. Hij draagt een verhuisdoos. Hij maakt aanstalten iets te zeggen, maar zij is hem voor.

BIRGIT Stel nou dat het hele verhaal zich binnen afspeelt. En de buitenwereld komt er verder niet in voor. Zou het dan iets toevoegen als je denkt, die mensen wonen bij mij in de buurt.

WALTER Over welk verhaal heb je het?

BIRGIT Dat doet er niet toe. Gewoon, een verhaal. Als de personages in dat verhaal bij je om de hoek wonen, zou dat drempelverlagend werken?

WALTER Geen idee. Waar gaat dit over?

BIRGIT Een nieuw concept. Om de ontleding tegen te gaan. Je bestelt een boek. Dan kunnen ze in je profiel

zien waar je woont, wat je nog meer hebt besteld, met wie je bevriend bent. Een paar van die details filteren ze uit je profiel en verwerken ze in het boek.

WALTER Dus het boek wordt aangepast op de lezer?

BIRGIT Nou ja aangepast, ze veranderen een paar details.

WALTER Wat voor details?

BIRGIT Ja, god. Stel je woont in, nou, noem eens wat.

WALTER Botswana.

BIRGIT Waar slaat dat nou weer op?

WALTER Daar wonen ook mensen.

BIRGIT Prima. Stel het verhaal speelt zich af in Botswana. Dan denkt een inwoner van Botswana. Verdomd. Die mensen wonen bij mij om de hoek. Herkenbaar. Ik lees nog even door. Wel een aardig idee, toch?

Walter zet de verhuisdoos neer.

stilte

WALTER Stel de openingszin is, 'Günther kwam thuis en hing zijn jas op.'

BIRGIT Niet echt een pakkende openingszin.

WALTER Dat kan helemaal niet.

BIRGIT Wat kan niet?

WALTER In Botswana is het bloedheet.

BIRGIT Dus?

WALTER Niemand draagt daar een jas.

En daarbij heet niemand daar Günther. Eerder George. Of Sunday.

BIRGIT Het gaat even om het idee.

WALTER Maar wat zijn ze van plan? Gaan ze per lezer het boek herschrijven? Zonder toestemming van de auteur?

BIRGIT Je maakt het nu veel te groot. Het gaat om een paar onschuldige details. En die verwerken ze automatisch in het verhaal.

WALTER En wie bepaalt om welke details het gaat?

BIRGIT Er is niet iemand die dat doet. Er is een algoritme.

WALTER Een algoritme. En hoe gaan ze dat dan doen met de papieren versie?

BIRGIT Volgens mij komt er geen papieren versie.

WALTER Daar ga je al.

BIRGIT Walt, probeer je even open te stellen voor iets nieuws.

WALTER Je kan toch niet ongestraft het decor van een verhaal aanpassen?

BIRGIT Dan gaat het waarschijnlijk om wat kleinere details.

WALTER Zoals?

BIRGIT Stel je hebt ooit een jas besteld. Dan staat dat in het systeem. Die Günther van jou, die komt bin-

nen, hangt z'n jas op. En dat blijkt precies dezelfde jas te zijn als die van jou. Dan denk jij, verdomd, die jas heb ik ook. Goed. Laat maar.

Birgit opent de verhuisdoos die Walter net heeft binnengebracht.

WALTER Stel nou, ik heb een hele dure jas gekocht. En die Günther is mijnwerker. Heeft acht ondervoede kinderen. En hij komt binnen met een loeidure jas. Dan denk je niet, herkenbaar. Dan denk je, hoe komt die Günther in vredesnaam aan zo'n jas?

BIRGIT Waarschijnlijk passen ze alleen die details aan, die geen invloed hebben op het verhaal. Daar is vast over nagedacht.

WALTER Maar in een goed verhaal heeft elk detail betekenis. Dat is het wezen van literatuur.

BIRGIT Jij hoeft mij niet uit te leggen wat literatuur is. Het is een nobel streven om mensen weer aan het lezen te krijgen. Dat kan je moeilijk ontkennen.

WALTER De idee van fictie is dat we de blik voor één keer niet op onszelf richten, maar ons verdiepen in de ander.

BIRGIT Je zou ook voor één keer van je reactionaire rots af kunnen komen. En kunnen denken, goh, sympathiek initiatief.

WALTER Ik vind het geen sympathiek initiatief. Ik vind het een belachelijk plan.

BIRGIT Waarom staat er KEUKEN op deze doos. Dit zijn badkamerspullen.